

для підвищення економічної ефективності виробничого процесу у всіх сферах бурякоцукрового підкомплексу.

Література:

1. Саблук П.Т. Основи організації сільськогосподарського ринку / П.Т. Саблук, Д.Я. Карич, Ю.С. Коваленко. – К. : ІАЕ УААН, 2002. – 190 с.
2. Багрій Т.В. Синергетичний ефект інтеграції в цукробуряковому виробництві / Т.В. Багрій // Економіка АПК. – 2003. – № 10. – С. 48-51.
3. Кулик М.І. Розрахунок потужності цукрових заводів / М.І. Кулик. — К. : Державне видавництво технічної літератури, 1961. – 100 с.
4. Андрійчук В.Г. Надконцентрація агропромислового виробництва і земельних ресурсів та її наслідки / В.Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2009. – № 2. – С. 3-9.
5. Никитина Е.С. Управление молочным подкомплексом, как производственно-экономической системой (на материалах Смоленской области) : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук : спец 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / Е.С. Никитина. – Москва, 2008. – 24 с.

УДК 330.341.1:358.012:339.924

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В АПК ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЇ

**Сазонова Т.О., к.е.н., Паламарчук Г.А., к.с.г.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія**

Сучасний економічний розвиток сільського господарства характеризується усе більшим посиленням інтеграційних процесів. Інтеграція є результатом розвитку продуктивних сил, поглиблення суспільного поділу праці, її спеціалізації в аграрному секторі економіки. Ефективність інтеграційних процесів прямо залежить від рівня впровадження інновацій у виробництво, які сприяють не тільки зростанню прибутковості агроформувань, але й формують підґрунття для розвитку міжнародної інтеграції.

Modern economic development of agriculture is characterized by the increasing intensification of integration processes. Integration is the result of development of productive forces, deepening social division of labor, its specialization in the agricultural sector. The effectiveness of the integration process depends on the level of innovation in production, which contribute not only to increase profitability of agro-formations, but also form the ground for the development of international integration.

Постановка проблеми. Співробітництво між виробниками, переробниками аграрної продукції та іншими структурами, що мають відношення до АПК, у будь-якій формі, засноване на повазі інтересів один одного, призводить до значного посилення позицій всіх учасників на ринку та до зростання їх економічної ефективності. В цілому нарощування інтеграційних процесів слід оцінювати як ключовий фактор, що дозволяє зупинити спад виробництва в аграрному секторі та створити передумови його розвитку. Разом з тим, конкурентоспроможність сільськогосподарського виробництва в умовах глобалізації світової економіки можлива лише за умови швидкого впровадження інноваційних технологій. Таким чином, розробка та впровадження інноваційних проектів в сучасних аграрних підприємствах є важливим фактором розвитку інтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням інтеграційного розвитку економіки в цілому та сектору АПК, зокрема, присвячені праці Андрійчука В., Зінчука Т., Могильного О., Фатхутдінова Р. Юрчишина В., питанням впровадження інновацій в аграрних підприємствах займаються наступні дослідники: Гнаткович О., Захарченко В., Іртищева І., Савранчук В. та інші. Узагальнюючи результати дослідження зазначених науковців, можемо прийти до висновку, що в умовах реальної інтеграції сільськогосподарського і промислового виробництва створюється додатковий синергійний ефект, що проявляється у більшій економічній ефективності інтегрованого виробництва, порівняно з відокремленим [1, с. 554]. Досягнення європейських стандартів функціонування аграрного сектора економіки можливе лише за умов визначення базових пріоритетів, здатних забезпечувати синергетичний і кумулятивний ефекти в економічній та соціальній сферах. Ними є: удосконалення державних механізмів забезпечення сільського населення суспільними благами; найповніша реалізація потенціалу сільськогосподарських формувань; гармонізація діючих національних стандартів аграрної продукції з європейськими та світовими вимогами; екологізація аграрного виробництва; розвиток біоенергетики на основі вітчизняної сировинної бази; удосконалення системи державної підтримки [2]. Варто зазначити, що зазначене визначає не тільки можливість Євроінтеграції, але й визначає ефективність інтеграційного процесу на внутрішньому ринку.

Щодо формування, впровадження, забезпечення інноваційних проектів в АПК, то ми погоджуємося з думкою Міщенко І.М. [3], згідно якої, з метою активізації процесу впровадження новачій у виробництво слід сприяти залученню венчурного капіталу.

Постановка завдання. Завданням даної статті є обґрунтування необхідності та доцільності впровадження інноваційних проектів в аграрній сфері як важливого фактору розвитку інтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрне виробництво стає тільки етапом на шляху створення товарів з його сировини. Об'єктивно необхідною умовою ефективного розвитку стають міцні, постійно відновлювані міжгалузеві зв'язки між сільським господарством і сукупністю галузей, пов'язаних з ним технологічно, економічно і організаційно. Внаслідок посилення цих зв'язків і розвивається агропромислова інтеграція [1, с. 554].

Актуальність та необхідність агропромислової інтеграції головним чином, на наш погляд, визначається однією з переваг, що дає даний процес – це одержання агропромисловими формуваннями додаткового ефекту, завдяки виробництву і реалізації кінцевої продукції. Агропромислові формування самостійно приймають рішення щодо зміни асортименту продукції й обсягу продажу відповідно до кон'юнктури ринку, а також ведуть необхідну маркетингову діяльність з тим, щоб задовольнити споживчий ринок і підвищити прибутковість власного виробництва. Одержуючи більше доходів, порівняно із звичайними аграрними підприємствами, агропромислові формування успішніше вирішують господарські та економічні питання, забезпечують вищу соціальну захищеність своїх працівників, створюють працівникам широку

технологічну базу прикладання кваліфікованої праці і, тим самим, забезпечують повнішу зайнятість працівникам протягом року, а також нерідко пом'якшують сезонність виробництва [1, с. 556 - 558].

Зазначених переваг в діяльності агропромислових формувань можливо досягти не тільки шляхом об'єднання аграрного та промислового виробництва, але й завдяки розвитку їх діяльності на інноваційній основі. Так, наприклад, вертикально інтегрована агропромислова компанія Донецької області «АПК-ІНВЕСТ» з повним замкненим циклом виробництва: від вирощування зернових і виготовлення комбікормів до виробництва й реалізації м'ясної продукції. Серед інших українських компаній «АПК-ІНВЕСТ» виділяється активним впровадженням інноваційних технологій: від менеджменту до виробничих процесів на підприємстві.

Застосування високотехнологічного устаткування, створення власної репродуктивної череди із залученням найкращих племінних ліній світу, подальший розвиток селекційної роботи, організація й впровадження замкнутого циклу виробництва дають виняткову можливість виробляти натуральний продукт, собівартість якого буде найнижчою в Україні, а якість – на рівні кращих світових аналогів.

Головний напрямок діяльності «АПК-ІНВЕСТ» – виробництво й реалізація товарної свинини й ковбасних виробів. Особливість і перевага компанії полягають у тому, що вся продукція виготовлена винятково із сировини, що постачається з власного тваринницького комплексу. У свою чергу, на тваринницькому комплексі використовується продукція комбікормового заводу «АПК-ІНВЕСТ», зернові для якого вирощені на посівних площах підприємства. Збут кінцевої продукції здійснюється компанією самостійно через власну торговельну мережу та інші торговельні мережі України.

Машинно-тракторний парк компанії обладнано сучасною технікою провідних світових виробників, таких як CASE (США), Vaderstad (Швеція) та інші. Ретельний підхід фахівців компанії до вибору техніки та доцільності використання її особливостей дозволяє одержувати якісні та низьковитратні результати, сприяють підвищенню врожайності культур. На сьогодні практично всі види польових робіт забезпечуються виключно власними ресурсами підприємства.

Застосування сучасних вискоєфективних технологій рослинництва сприяє підвищенню врожайності культур, економічному використанню ресурсів, що, у підсумку, призводить до значного зниження собівартості продукції з високими показниками якості.

Вже згаданий комбікормовий завод «АПК-ІНВЕСТ» оснащений автоматизованою системою комп'ютерного управління всіма технологічними процесами. Завдяки цьому всіма процесами керують п'ять операторів, що дозволяє звести до мінімуму роль людського фактора. При проектуванні заводу було враховано всі сучасні виробничі вимоги. Будівництво проводилося спільно з провідними світовими фахівцями комбікормової промисловості - компаніями Buhler (Швейцарія) та Cimbria (Данія).

Розвиток власної фірмової торговельної мережі ТМ «М'ясна весна» дозволяє не тільки представити максимально широкий асортимент продукції, але й дозволяє отримати зворотній зв'язок стосовно того, чому віддають перевагу споживачі, і, за необхідності, оперативно реагувати на зміни ринку.

Отже, спираючись на приклад діяльності «АПК-ІНВЕСТ» можемо прийти до висновку, щодо ефективності інтеграційних процесів для аграрних підприємств та сформулювати переваги, що вони приносять, зокрема - це: можливість працювати підприємствам за технологією завершеного ланцюгу виробництва; більш раціональне використання ресурсів; мінімізація витрат на всіх етапах виробництва; максимальна незалежність; стійкість до ринкових змін; випуск високоякісної продукції за прийнятними цінами.

На макрорівні розвиток інтеграційних процесів призводить до кількісного зростання агропромислових підприємств, агрофірм, агроконсорціумів, що в свою чергу, створює конкурентне середовище в сфері переробки сільськогосподарської продукції, яке змушує учасників агропромислового виробництва виробляти якісніші продовольчі товари з конкурентоспроможною ціною.

Ефективна інтеграція між підприємствами, на наш погляд, можлива лише за умови розробки та впровадження інноваційних проектів. Запровадження на підприємствах управлінської та виробничої діяльності на інноваційній основі з використанням новітніх технологій, техніки передбачає формування, обґрунтування, реалізацію та оцінку відповідних інноваційних проектів.

За підрахунками дослідників, для переходу агропромислового комплексу України на інноваційні засади розвитку, активізації даного процесу, потрібно 12 млрд. дол. США [3]. Погоджуючись з дослідниками [3], ми також вважаємо, що дані кошти доцільно спрямувати на приріст обігових коштів, придбання сільськогосподарської техніки. Вважається за доцільне запропонувати в сільському господарстві інноваційну діяльність розпочати з впровадження короткострокових інноваційних проектів у рослинництві, пов'язаних із вирощуванням одно- та дворічних культур зі строком окупності від 1 до 3 років з подальшим реінвестуванням прибутку в більш довгострокові проекти, зокрема у тваринництво.

Висновки. Отже, інтеграційні процеси притаманні сучасному етапу розвитку економіки в цілому, та аграрного сектору, зокрема, що зумовлено вигідністю даного явища як для підприємства, так і для соціуму та економіки країни. Передумовами вигідної інтеграції є реалізація інноваційних проектів, спрямованих на розвиток підприємства як єдиної системи. Зокрема, спрямованість на організацію замкнутого циклу виробництва, високотехнологічне оснащення виробничого та управлінського процесу, застосування сучасної техніки, технологій, розвиток селекційної роботи. Розвиток інтеграційних процесів на інноваційній основі дає змогу підвищити конкурентоспроможність вітчизняної аграрної продукції як на вітчизняному, так і на світовому ринку.

Література:

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств : [підручник] / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.
2. Зінчук Т. О. Євроінтеграційна перспектива аграрного сектора економіки України: теорія, методологія, практика: дис... д-ра ек. наук: 08.00.03 : [Електронний ресурс] / Т. О. Зінчук. – К., 2009. - Режим доступу : <http://www.dlib.com.ua>.
3. Міщенко І. М. Інноваційна діяльність у сільському господарстві: дис... канд. екон. наук: 08.02.02 : [Електронний ресурс] / І. М. Міщенко. – К., 2005. - Режим доступу : <http://www.dlib.com.ua>.

УДК 334:631

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ МОЛОЧНОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Сайчук Ю.А., аспірант

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

В статті висвітлено теоретичні аспекти щодо підвищення ефективного функціонування молочного підкомплексу. Зроблено висновок про необхідність створення інтеграційних об'єднань підкомплексу.

In the article theoretical aspects are reflected in relation to the increase of the effective functioning of suckling subcomplex. Drawn conclusion about the necessity of creation of integration associations of subcomplex.

Постановка проблеми. На сучасному етапі здійснення аграрної та земельної реформи, організаційних і структурних трансформацій у вітчизняному агропромисловому виробництві недостатньо вирішеним залишається питання реалізації організаційно-економічного механізму ринкових перетворень, які б забезпечили підвищення економічної ефективності усіх сфер агропромислового комплексу. Це суттєво впливає на функціонування продовольчого ринку, а, відповідно, на забезпеченість населення продуктами харчування та рівень продовольчої безпеки держави.

Поглиблення кризових явищ у сільськогосподарському виробництві негативно вплинуло на розвиток тваринницьких галузей. У складних умовах нині функціонують молочне скотарство та молокопереробні підприємства, знизилися обсяги виробництва молока і молокопродуктів, ефективність переробки і відповідно закупівельні ціни на сировину. Однак, із здійсненням процесів роздержавлення та приватизації підприємств аграрної й переробної сфер АПК, спостерігаються певні тенденції до підвищення ефективності функціонування молокопродуктового підкомплексу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З названої проблеми слід зазначити, що у процесі здійснення економічних реформ цим питанням приділялася значна увага. Дослідженню теоретико-методологічних проблем переходу аграрного сектора економіки на ринкові засади господарювання присвячені роботи відомих учених - П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Т.Г. Маренич, І.І. Лукінова, О.М. Онищенко, П.І. Гайдуцького,